

Reserver

Beskrivelse af reserver
i Aarhus Kommune
Budget 2024-2027

Indhold

Reserver i Endeligt budget 2023	3
Ressourcer	3
Reservebeløb - drift	3
Hovedkonto: Overførsel - øvrige	4
Hovedkonto: Service – øvrige	4
Hovedkonto: Service - Lov- og cirkulæreprogrammet	8
Hovedkonto: Løn og pension	8
Hovedkonto: Finansiering	9
Reservebeløb - anlæg.....	10
Anlægsreserver og projekt	10

Reserver i Magistratens budget 2024

Reserven omfatter beløb, som ikke er praktiske eller hensigtsmæssige at placere på sektorernes konti.

Principielt bør alle udgifter og indtægter budgetteres på de konti, som vedrører det formål, de hører ind under. Ved budgetlægningen er det ikke altid muligt eller hensigtsmæssigt at placere beløbene på de bevillingskonti, som de vedrører.

Da både reservebeløb og deres formål varierer fra år til år, er reservebeløb samlet i en sektor.

Reservebeløb, der vedrører overførelsesindkomster, er optaget på de kontonumre, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet har anvist til formålet. Dette er sket, for at nettoudgifterne budgetteres korrekt ved opgørelsen af serviceudgifterne i Aarhus Kommune.

For de reservebeløb, der entydigt kan henføres til en bestemt sektor, henvises til den pågældende sektor for en beskrivelse af de gældende målsætninger, lovgivninger og bindinger.

Ressourcer

Sektorens budget for 2023-2027:

1.000 kr.	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Nettodriftsudgifter	45.461	100.955	-140.527	-241.108	-333.715
Nettoanlægsudgifter	37.611	-867.429	-266.063	228.400	1.194.490

*Budget 2023 er opgivet i 2023-priser, mens tallene i budgetperioden er i 2024-priser

Af tabellen ses, at der i budgetperioden er merudgifter på nettodriften i 2024.

Fra 2025 falder beløbene, hvilket bl.a. skyldes en reserve fra 2025 og frem til fællesbidraget, som er en generel rammereduktion på 0,375%, der fordeles til afdelingerne hvert år. De administrative besparelser fra Økonomiaftalen er indarbejdet som mindreudgifter på 50 mio. kr. i 2024, stigende til 100 mio. kr. i 2027. Desuden skyldes det indarbejdelsen af mindreudgifter på 25 mio. kr. årligt fra 2024 stigende til 100 mio. kr. årligt i 2027 som følge af en effektivisering ved at samle ejendomsområdet.

Nettoanlægsudgifterne varierer mellem budgetårene. De væsentligste poster er byggemodning og salg af de bynære havnearealer, pladsbehov på daginstitutionsområdet, infrastruktur- og byudviklingsprojekter samt Investeringsplanen 2024-34.

Reservebeløb - drift

De budgetterede reservebeløb til drift fordeler sig på følgende hovedkonti:

Hovedkonti på driftsafsnittet for 2023 til 2027:

1.000 kr.	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Overførsel - øvrige		100.669	-28.000	-28.000	-28.000
Overførsler - lovændringer		3.344	-7.179	-14.096	-14.096
Service - øvrige	36.323	-49.152	-147.476	-246.807	-346.182
Service - lovændringer	7.806	47.165	46.313	53.174	59.942
Løn og pension	4.832	5.038	5.038	5.038	5.038
Finansiering	-3500	-3.649	-3.649	-3.649	-3.649
Udenfor Service		-2.460	-5.574	-6.768	-6.768
Reservebeløb i alt	45.461	100.955	-140.527	-241.108	-333.715

*Budget 2023 er opgivet i 2023-priser (P0), mens tallene i budgetperioden er i 2024-priser (P2)

I de følgende afsnit vil ovenstående beløb på hovedkontiene på driftsafsnittet blive nærmere specificeret. Specifikationerne nedenfor vil alene omfatte de reserver, der vedrører budget 2024 og overslagsårene.

Mange beløb fra årets lov- og cirkulæreprogram udmøntes i forbindelse med 1. fællesmøde. Beskrivelsen af disse reserver er udeladt, men der kan henvises til KL's budgetvejledning for uddybende forklaringer. I det følgende er der derfor kun beskrevet reserver, som ikke har konkret udmøntning aftalt. Beløbene for alle reserver er dog med i tabellerne, så den samlede sektor, som den ser ud til Magistratens Budget, er medtaget.

Hovedkonto: Overførsel - øvrige

1.000 kr.	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Generel overførselsreserve		128.669			
Investeringsmodeller på beskæftigelse		-28.000	-28.000	-28.000	-28.000
Reservebeløb i alt		100.669	-28.000	-28.000	-28.000

*Budget 2023 er opgivet i 2023-priser (P0), mens tallene i budgetperioden er i 2024-priser (P2)

Generel overførselsreserve - XG-9200001109-15030

I budgettet for 2024-2027 er der budgetlagt med en generel overførselsreserve på 129 mio. kr. i 2024. Den fremkommer på baggrund af følgende forudsætninger:

Der er i budgettet budgetteret med en udvikling i overførselsudgifterne fra 2022 til 2024, som er 170 mio. kr. lavere end den vækst, som KL og regeringen har forventet i forbindelse med indgåelsen af økonomiaftalen for 2024. Merudgiftsreserven oprettes til imødegåelse af enten en negativ midtvejsregulering af overførselsudgifterne i 2024 eller til imødegåelse af merudgifter på overførselsområdet i løbet af 2024.

På reserven korrigeres for det andet med virkningerne af de investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet, som blev vedtaget i B2023. Hertil kommer besparelser på overførsler i de igangværende projekter, der er igangsat af den sociale investeringsfond. Da disse endnu ikke indgår i et regnskab, skal der korrigeres særskilt herfor. Dette svarer til 41 mio. kr. i 2024.

Hovedkonto: Service – øvrige

1.000 kr.	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Fald i dagplejeprocen		0	590	1.180	1.770
Fællesbidrag		0	-56.887	-114.601	-171.901
Plejhjem til socialt udsatte	9.298			7.514	7.514
Skovrejsning på kommunal jord	1.243	1.308	1.744		
Fælles campusmiljøer	15.589	5.450			
Uddannelse og beskæftigelse	2.352	817			
Kompensation for klimaafgift (indtægt)	-3.625	-2.898	-2.898	-2.898	-2.898
Rekruttering (LCP64)	5.466	942			
Ejendomsområdet (FONL2))		-26.065	-52.130	-78.195	-104.260
Initiativer mod mistrivsel	5.000	5.213	5.213		
Skolernes brug af selvejende idrætshaller	1.000	1.043	1.043	1.043	1.043
Tilskud til sagsbehandling af VE-anlæg		-12.511			
Administrative besparelser		-50.000	-66.700	-83.400	-100.000
Jobcenterbesparelser		-4.200	-4.200	-4.200	-4.200
Kollektiv trafik		15.000	15.000	15.000	15.000
Østjyllands Brandvæsen		14.000	9.000	9.000	9.000
Finansiering af Kollektiv trafik og Østjyllands Brandvæsen		-25.250	-25.250	-25.250	-25.250
Velfærdspulje		75.000	75.000	75.000	75.000
Omprioritering til velfærd		-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Investeringsmodeller beskæftigelse		28.000	28.000	28.000	28.000
Reservebeløb i alt	36.323	-49.152	-147.476	-246.807	-346.182

*Budget 2023 er opgivet i 2023-priser (P0), mens tallene i budgetperioden er i 2024-priser (P2)

Reserverne vedr. administrative besparelser, jobcenterbesparelser, kollektiv trafik, Østjyllands Brandvæsen, Velfærdspulje, Omprioritering til velfærd og investeringsmodeller på beskæftigelse er alle beskrevet i Magistratens Budgetforslag.

Faldende dagplejeprocen - XG-920002109-15010

Igennem en længere årrække har andelen af 0-2-årige, der passes i dagplejen, været faldende. I Budget 2015 blev der budgetteret med, at 13% af de 0-2-årige passes i dagplejen. I budget 2024 er der budgetteret med en dagplejeprocen på 6%. Reserven i denne forbindelse blevet genberegnet. I forbindelse med budget 2025 flyttes den nuværende reserve et år frem i tiden. Herefter forventes udviklingen i dagplejeprocen at overflødiggøre en reserve til formålet.

Baggrunden er, at pasning i institution er dyrere end pasning i dagplejen, og derfor skal reserven dække de forventede merudgifter hertil.

Midlerne udmøntes årligt i forbindelse med Afdelingernes Budget samtidigt med, at budgetmodellerne på området opdateres. Udmøntningen sker ud fra en konkret vurdering af den stedfundne udvikling i andelen af børn, der passes i dagplejen. Såfremt dagplejeprocen ikke udvikler sig som forventet, vil mer-/mindreudgifterne forbundet hermed indgå i kommunens råderum.

Fællesbidrag - XG-920002109-21130

I budget 2021 blev finansieringsbidraget fjernet og erstattet af et mindre fællesbidrag på 0,375 % årligt. Fællesbidragets 2024-niveau er udmøntet ved

Afdelingernes budget for 2024. De øvrige trin udmøntes de følgende år på samme måde.

Plejhjem til socialt udsatte - XG-920002109-21140

PitStop har vist sig som et godt tilbud for hjemløse efter hospitalsindlæggelse. Det drives i et samarbejde mellem Røde Kors, Sundhed og Omsorg samt Sociale Forhold og Beskæftigelse med en blanding af professionelle og frivillige medarbejdere. Et tilbud til udsatte ældre kunne placeres i sammenhæng med PitStop, og drives af afdelingerne. Dette vil skulle aftales med PitStop. Der er i budget 2021 afsat 1 mio. kr. årligt, som skal dække merudgifterne for borgere i målgruppen. Det skal altså suppleres af bidrag fra afdelingerne, og kan gradvist udbygges i takt med, at det lykkes at fastholde sårbare borgere. Ved Budget 2022 blev det vedtaget at udbygge tilbuddet og ligeledes give midler til anlæg (indgår ikke på driftsreserven). Der er givet yderligere 6 mio. kr. årligt fra 2023 og frem.

Projektet er blevet forsinket, og et tilbud forventes først at kunne stå klart ultimo 2025, hvorfor der først er behov for driftsmidler til tilbuddet fra og med 2026. Midlerne udmøntes til afdelingerne på baggrund af indstilling, der forventes fremsendt til byrådet inden udgangen af 2023. De overskydende driftsmidler vil i forbindelse med Magistratens Budget udmøntes til kassen og dermed indgå i den generelle finansiering af budgettet.

Skovrejsning på kommunal jord - XG-920002109-21150

I budgetforliget for 2020 blev der afsat 2 mio. kr. ekstra pr. år til at understøtte skovrejsningsprojekter, gerne sammen med virksomheder og organisationer. Som et bidrag til at sikre ambitionerne om etablering af 8.000 ha skov inden 2030 blev der i Budget 2021 besluttet, at man også udnytter de muligheder, der ligger i at omdanne op til 400 ha kommunale, bortforpagtede lavtliggende landbrugsarealer til skove. Her kan det ofte gå hurtigere end dér, hvor man skal forhandle med private lodsejere. Der afsættes på en reserve finansiering til eventuel nedskrivning af indtægtskrav på bortforpagtede jorde på 0,4 mio. kr. årligt i 2022 stigende til 1,6 mio. kr. årligt i 2025. Det faktiske behov herfor vurderes løbende.

Fælles campusmiljø - XG-920002109-21170

I budgetforliget for 2021 blev der afsat 20 mio. kr. (5 mio. kr. årligt) til at arbejde med etablering af fælles, attraktive og innovative campusmiljøer for erhvervsuddannelserne efter aftale med erhvervsskolerne og andre relevante partnere. Det er uafklaret, om alle pengene bruges.

Uddannelse og beskæftigelse - XG-920002109-21190

I budgetforliget 2021 blev der afsat 1,25 mio. kr. årligt i den fireårige budgetperiode til styrkelse af virksomhedernes arbejde i forhold til uddannelse og beskæftigelse. 0,5 mio. kr. årligt er udmøntet ved forventet regnskab 2021 til Borgmesterens Afdeling til en dimittend-indsats, hvorefter der er 0,78 mio. kr. tilbage i 2024. Med Midtvejsrevision af Erhvervsplanen blev der udmøntet 0,8 mio. kr. til efter-videre-uddannelse, men det er ved en fejl ikke afstemt på reserven. Dette vil blive bragt i orden ved forventet regnskab 2023.

Kompensation for klimaafgift - XG-920002109-23020

Byrådet vedtog i april 2022 en indstilling om skyggepriser og klimaafgift på dele af kommunens indkøb. Afgifterne på fødevarer tilbageføres afdelingerne forlods, så afdelingerne på forhånd modtager det forventede afgiftsbeløb, der for perioden 1. september 2022 til 1. december 2023 er estimeret til 2,87 mio. kr.

Udgifterne til den forlods kompensation forventes finansieret af den løbende indtægt fra klimaafgiften på fødevarerne, som afdelingerne løbende betaler. Denne indtægtsreserve er optaget hertil. Når indtægterne fra klimaafgiften er realiseret, nulstilles indtægtsreserven. Størrelsen for de kommende år genberegnes ved regnskab.

Rekruttering - XG-9200002109-23100

Manglen på arbejdskraft er et af de vilde problemer, som kommunen står overfor. I budgetforliget for 2023 blev der afsat 1,4 mio. kr. i 2023 til videreuddannelse af social- og sundhedshjælpere og -assistenter samt til eventuelle midlertidige løntillæg. Midlerne kommer fra en tilbagebetaling af VEU-opsparring, som indgik i sidste års årets lov- og cirkulæreprogram. De opsparede midler fra 2020-2022 blev med fællesindstillingen 'Styrkelse af SOSU-området' fra MSO og MSB udmøntet til Sundhed og Omsorg i foråret 2023. I årets program er udmøntningen fortsat. Det forventes, at de 924 t.kr. i 2023 udmøntes i forlængelse af indstillingen ved forventet regnskab.

Ejendomsområdet - XG-9200002109-23130

I budgetforliget for 2023 blev det besluttet at omorganisere og samle ejendomsområdet med sigte på en rationel organisering og med fokus på at høste de forudsatte gevinster på området med 25 mio. kr. i 2024, 50 mio. kr. i 2025, 75 mio. kr. i 2026 og 100 mio. kr. i 2027 og efterfølgende år.

Teknik og Miljø og Borgmesterens Afdeling udarbejder forud for budgetlægningen for 2024 et konkret forslag til organisering af et samlet ejendomsområde samt til organisering af arbejdet med at sikre øget samlokalisering og samdrift. De økonomiske gevinster skal primært hentes via driftsbesparelser (billigere drift og drift af færre kvadratmeter), servicefællesskaber og ændret og mere samlet organisering af ejendomsområdet.

Initiativer mod mistrivsel - XG-9200002109-23210

I budgetforliget for 2023 blev der afsat 3 mio. kr. årligt i 2023-2025 til initiativer, der er målrettet til at modvirke mistrivsel med særligt fokus på unge 15-25-årige.

På forligskredsmøde 10/5 2023 blev det vedtaget at udmønte midlerne på baggrund af oplæg fra Direktørgruppen. Midlerne udmøntes til MSO ved forventet regnskab 2023. MSO er herefter ansvarlig for at fordele midlerne jf. oplægget til udmøntning samt administrere den videre økonomiopfølgning.

Skolernes brug af selvejende idrætsanlæg - XG-9200002109-23220

I budgetforliget for 2023 er der afsat et årligt beløb på 1 mio. kr. til skolernes brug af selvejende idrætsanlæg. Kultur og Borgerservice, Børn og Unge samt Borgmesterens Afdeling udarbejder en konkret model herfor i løbet 2023, hvorefter beløbet kan udmøntes til afdelingerne.

Tilskud til sagsbehandling af VE-anlæg - XG-9200002109-23230

I budgetforliget for 2023 blev det besluttet at afsætte ekstra ressourcer til sagsbehandling af VE-anlæg i Teknik og Miljø. En del af finansieringen hertil kommer fra en statslig pulje (fra Aftale om et mere grønt og sikkert Danmark) på i alt 12 mio. kr. Idet midlerne ikke er fordelt til kommunerne endnu, afsættes der foreløbigt en indtægtsreserve på et tilsvarende beløb.

Hovedkonto: Service - Lov- og cirkulæreprogrammet

1.000 kr.	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Vederlagsfri tandpleje (L160)	5.806	1.832	1.832	1.832	1.832
Initiativer i sundhedsreformen	2.000	2.085	2.085	2.277	2.277
Reservebeløb i alt	7.806				

*Budget 2023 er opgivet i 2023-priser (P0), mens tallene i budgetperioden er i 2024-priser (P2)

Vederlagsfri tandpleje - XG-9200002209-21220

Midler fra lov- og cirkulæreprogrammet 2021, pkt. 22: Folketinget har vedtaget en ændring af sundhedsloven m.v. som forpligter kommunerne til at etablere et vederlagsfrit tilbud om tandpleje til socialt udsatte, som vanskeligt eller slet ikke kan benytte de eksisterende tandplejetilbud. Det vederlagsfrie tilbud omfatter akut tandbehandling forstået som behandling, der afhjælper smerte, infektion, hævelse, skade eller anden akut tilstand. Kommunen *kan* desuden efter en konkret vurdering tilbyde borgeren yderligere funktionsopbyggende behandling.

En del af midlerne blev udmøntet i den supplerende regnskabsindstilling 2020. Det blev i den forbindelse besluttet, at de resterende midler bliver på reserven, og at der hvert andet år i forbindelse med den generelle evaluering af tandplejeområdet økonomi følges op på, om der er tilstrækkelige midler til Socialtandplejen, eller om der skal udmøntes flere.

Initiativer i sundhedsreformen - XG-9200002209-23570

Midler fra lov- og cirkulæreprogrammet 2023, pkt. 57: I forbindelse med Sundhedsreformen er det aftalt, at en national kvalitetsplan skal skabe en mere ensartet kvalitet af de nære sundhedstilbud og bidrage til en omstilling af sundhedsvæsenet ved at nytænke tilbud til borgere med fx kronisk sygdom, så mere kan løftes lokalt og i eget hjem. Regeringen vil fremsætte et lovforslag om indførelsen af en national kvalitetsplan for det nære sundhedsvæsen.

De første indsatsområder i kvalitetsplanen er de kommunale akutfunktioner, der revideres i 2022, og kvalitetspakke for patientrettede forebyggelsestilbud for borgere med kroniske sygdomme, som udarbejdes i 2023. Bloktilskuddet opjusteres som konsekvens heraf med 35 mio. kr. i 2022, 208,2 mio. kr. i 2023, 208,9 mio. kr. i 2024 og 210,1 mio. kr. i 2025. Profilen er stigende op til et niveau på 230 mio. kr. (22-pl) i 2029. Beløb på reserven forventes udmøntet med forventet regnskab 2023.

Hovedkonto: Løn og pension

1.000 kr.	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Lærere fra den lukkede gruppe	4.832	5.038	5.038	5.038	5.038
Reservebeløb i alt	4.832	5.038	5.038	5.038	5.038

*Budget 2023 er opgivet i 2023-priser (P0), mens tallene i budgetperioden er i 2024-priser (P2)

Lærere fra den lukkede gruppe - XG-9200003109-02031

Reserve til dækning af merudgifter til pensionsbidrag, når der ansættes overenskomstsansatte fremfor tjenestemandsansatte, idet tjenestemandsansatte ikke får pension som del af deres løn, hvilket

overenskomstansatte gør. Reserven dækker dermed det pensionsbidrag, som overenskomstansatte, der erstatter tjenestemandsansatte, skal modtage.

Beløbet på reserven budgetteres på baggrund af den faktiske afgang blandt tjenestemænd i gruppen i Børn og Unge. Børn og Unge tilvejebringer data, så reserven kan periodiseres. Reserven blev genberegnet i forbindelse med regnskab 2022.

Hovedkonto: Finansiering

1.000 kr.	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Bedre data	-3.500	-3.649	-3.649	-3.649	-3.649
Reservebeløb i alt	-3.500	-3.649	-3.649	-3.649	-3.649

*Budget 2023 er opgivet i 2023-priser (P0), mens tallene i budgetperioden er i 2024-priser (P2)

Bedre data - XG-9200004109-23010

I budgetforliget 2023 besluttede byrådet at styrke byggesagsbehandlingen, og en del af dette blev finansieret af en del af de nettogevinster fra datakvalitetsprogrammet, der opnås ved at rette fejlregistreringer i BBR-registret. Det forventes således, at der vil komme flere indtægter fra ejendomsskatter m.v., når byggesagsbehandlingen styrkes. Det opgøres ved forventet regnskab eller regnskab 2023.

Reservebeløb - anlæg

Foruden driftsreserver er der også afsat anlægsreserver. Anlægsreserverne vedrører primært opsparing til større infrastrukturprojekter som letbanen, MOVE (mobilitets- og vejfonden), byudviklingsprojekter som de bynære havnearealer, Sydhavnskvarteret og Godsbanen, nettoudgifter til pladsbehov og lokaleprogram, indskud i Landsbyggefonden med mere. Herudover er Aarhus Kommunes investeringsplan 2024-2034 optaget på anlægsreserven.

Anlægsreserver og projekt

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Investeringer i fremtiden (XA-8919000509)	3.372	16.653			
Bynære havnearealer (XA-8919000809)	108.453	34.465	-206.198	-79.815	
Merindtægt ved ejendomssalg (XA-8919001109)	-30.898	-42.980			
Godsbanearialet (XA-8919003209)	26.265	16.477	-30.252	-115.354	
Forstærket indsats byudvikling (10+10) (XA-8919004304)	-23.681	-5.000	0	0	0
Pladsbehov/lokaleprogram (XA-8919004515)	3.671	8.934			
Mobilitets- og vejfond (XA-8919005515)	-77.671	-91.361	-91.361	-291.974	-91.361
Bering-Bedervejen (XA-8919005516)		20.051			
THG Anlæg (XA-8919005715)	19.056	-181.081	-30.829	-140.487	
Letbanen (XA-8919006115)	41.815			313.157	
Forskydninger Anlæg (XA-8919006315)	49.136	-1.046.365	-664.563	-340.066	658.339
Sydhavnskvarteret (XA-8919006516)	-57.844	186.716	35.070	0	
Filmbyen (XA-8919006616)		10.355			
Lisbjerg (XA-8919006917)	-44.723	-100.270	-14.385	-56.292	82.560
Byudviklingskontoen (XA-8919007019)	17.209	8.572	166.746	123.960	52.581
Anlægsforskydning B2023 - Grundsalg (XA-8919007122)		1.282	88.746		
Salg af Skæring Planteskole (XA-8919010017)		-60.671			
Skoletilbud Gellerup Toveshøj Bispehaven (XA-8919010419)				-120.482	
Aftale om udsatte boligområder (XA-8919010519)	-19.981	7.563	1.754		
Res til Grundkøb, Sydhavnen og boliger (XA-8919010819)	4.214	8.208			
Tangkrogen - Betaling vedr. Udbud (XA-8919011021)			-2.124		
Arresøvej - Entreprøreheden (XA-8919027021)	-32.382	-73.758	-40.632		
Skoler - IP 2024-33 (XA-8919031020)		10.650	42.485	330.748	63.353
Dagtilbud - IP 2024-33 (XA-8919032020)			47.131	98.481	71.318
Ældreområdet - IP 2024-33 (XA-8919033020)		9.559		21.701	21.747
Socialområdet - IP 2024-33 (XA-8919034020)		21.809	21.701	136.807	12.256
Kultur- og fritidsområdet - IP 2024-33 (XA-8919035020)		20.585	5.311	54.442	39.298
Klimaområdet - IP 2024-33 (XA-8919037020)		5.938	32.426	67.731	73.725
Trafikal infrastruktur - IP 2024-33 (XA-8919038020)		117.217	234.808	156.496	104.453
Velfærd i lokalområder - IP 2024-33 (XA-8919039020)	20.640	203.390	96.652	43.547	42.485
Buffer IP - 2024-33 (XA-8919039520)					63.736
Natur- og skovfond - Vilde Aarhus (XA-8919040021)		15.526	20.811		
Plejehjem til socialt udsatte (MSB/MSO) (XA-8919041021)		4.947			
Cykelstier og tryghed i trafikken (XA-8919043022)			20.640		

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Idrætsfaciliteter på Aarhus Ø (XA-8919044022)				25.800	
Velfældsteknologi (XA-8919045022)	10.320				
Sundhedstårn (XA-8919046022)		5.160			
Idræts- og kulturfaciliteter på THG (XA-8919047022)	20.640				
Nyt stadion til kvindefodbold (XA-8919047023)				0	0
Reservebeløb i alt	37.611	-867.429	-266.063	228.400	1.194.490

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Nedenfor beskrives de enkelte anlægsreserver i Budget 2024-2027

Investering i fremtiden (XA-8919000509)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Inv. i fremt., Multimediehus (M4) (XA-8919000509-04040)	3.272				
Inv. i fremt., Lokaleprogram (M5) (XA-8919000509-04050)		16.653			
Reservebeløb i alt	3.2729	16.653	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

I investeringsplanen "Investering i fremtiden", der blev vedtaget i B2004, blev der afsat puljer til forskellige projekter. Der er løbende blev udmøntet fra anlægsreserverne, og der er restbeløb på to puljer vedr. Multimediehuset/DOKK1 og lokaleprogrammet til udbygning af klasse- og fælleslokaler i folkeskolen under Børn og Unge.

Bynære havnearealer (XA-8919000809)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Byn. havnear., byggemodning (XA-8919000809-06010)	8.145	30.687	53.044	30.779	
Byn. havnear., afregn. iht. indg. aft. (XA-8919000809-06030)	96.605				
Byn. havnear., salg af arealer (XA-8919000809-06060)		3.778	-336.482	-192.672	
Byn. havnarb., Koll Trafik Natur Rekrea (XA-8919000809-06110)	3.703	0	77.240	82.077	
Reservebeløb i alt	108.453	34.465	-206.198	-79.815	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Udviklingen af Aarhus Ø har været i gang i over 10 år og vil løbe i endnu en årrække. Der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning og jordkøb mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Merindtægt ved ejendomssalg (XA-891901109)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Merindtægt ved ejendomssalg - indt. (XA-8919001109-07010)	-30.898	-42.980			
Reservebeløb i alt	-30.898	-42.980	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Der blev i forbindelse med budgetforligene 2007 og 2008 besluttet at optage en merindtægtsreserve ved salg af kommunale ejendomme. Indtægtskravet bliver gradvist indfriet.

Godsbanearialet (XA-8919003209)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Salg af byggeretter på godsbanearialet (XA-8919003209-12010)			-61.700	-131.830	
Godsbanen - Byggemodning (XA-8919003209-12020)	5.130	16.477	16.477	16.477	
Godsbanen - Evt. refusion (XA-8919003209-12030)	10.347		11.471		
Godsbanen - Parkeringshus (XA-8919003209-12040)	10.789		3.500		
Reservebeløb i alt	26.265	16.477	-30.252	-115.354	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Udviklingen af den nordlige del af Godsbanearierne har været i gang i flere år. Der vil blive udarbejdet en udviklingsplan for den sydlige del af Godsbanearierne, der vil danne grundlag for omdannelsen af de sydlige områder. Der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Forstærket indsats byudvikling (10+10) (XA-8919004304)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Byudvikling - Anlægsreserven (10+10) (XA-8919004304-14010)	-97	9.492	11.927	14.492	11.927
Byudvikling - Indtægtskrav (10+10) (XA-8919004304-14020)	-23.584	-14.492	-11.927	-14.492	-11.927
Reservebeløb i alt	-23.681	-5.000	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

I Budget 2014 blev indsatsen i regi af Arealudvikling Aarhus opprioriteret med et beløb på 20 mio. kr. årligt (2014-priser). Fra 2021 er det beløb på ca. 11 mio. kr. årligt. Beløbet er afsat som en anlægsreserve, hvorfra der kan ske udmøntning efter beslutning i Magistraten. Udgifterne til opprioriteringen finansieres via modregning i salgsindtægterne fra de pågældende byudviklings- og byomdannelses-områder.

Pladsbehov/lokaleprogram (XA-8919004304)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Pladsbehov/lokaleprogram (XA-8919004515-15010)	3.671	8.934			
Reservebeløb i alt	3.671	8.934	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

I forbindelse med "Ny anlægsplan for 2014-2023", som blev vedtaget i budget 2014, blev der afsat 139 mio. kr. 2018 og 100 mio. kr. årligt i perioden 2019-2023 i 2014-priser til pladsbehov og lokaleprogram på dagpasnings- og folkeskoleområdet. Beløbet blev afsat efter revurdering af pladsbehov på de to områder. Hvis prognoserne fortsat viser behov for fremrykning af udbygningen, er der givet adgang til at fremrykke beløb på reserven. Hertil kommer, at der i investeringsplanen 2024-2033 er afsat rådighedsbeløb på

årligt 65 mio. kr. i 2021-priser, samt et ekstraordinært beløb på 35 mio. kr. til 45 nye 4-gruppers institutioner. Se nedenfor.

Mobilitets- og vejfond (XA-8919005515)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Mobilitets- og vejfond – udgifter (XA-8919005515-15010)	7.126				
Mobilitets- og vejfond – indtægter (XA-8919005515-15020)	-84.797	-91.361	-91.361	-291.974	-91.361
Reservebeløb i alt	-77.671	-91.361	-91.361	-291.974	-91.361

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

I budgetforliget for 2015 blev det besluttet at oprette en Mobilitets- og vejfond. Mobilitets- og vejfonden har til formål at investere i trafikale infrastruktur, der kan medvirke til at sikre eller øge mobiliteten i og omkring Aarhus. Mobilitet skal forstås bredt og indbefatter alle former for trafikarter, herunder veje, cyklisme, gang, gods og kollektiv trafik. Prioriteringen af fondens midler sker ud fra tanken om "mest mulig mobilitet for pengene" med udgangspunkt i rapporten "Trafik i Aarhus 2030 – Udfordringer og muligheder" og med investeringsmæssigt fokus på grundscenariet i denne rapport.

Midler fra Mobilitets- og vejfonden bliver løbende udmøntet til infrastrukturprojekter.

Mobilitets- og vejfondens årlige midler tilvejebringes via de løbende indtægter, som kommunen realiserer fra tilbagekøbsklausuler fremover. Mobilitets- og vejfondens finansieringsgrundlag fastsættes som udgangspunkt med afsæt i forudsatte årlige indtægter fra tilbagekøbsklausuler på 50 mio. kr. om året i 2015-priser. I forbindelse med Budget 2018 blev det vurderet, at de årlige indtægter fra tilbagekøbsklausuler vil blive på ca. 78 mio. kr. årligt i 2018-priser.

Prioriterede mobilitetsprojekter kan fremrykkes inden for en ramme på 100 mio. kr.

I forbindelse med Budget 2020 er reserverne for 2022 og 2023 udmøntet til konkrete projekter. I investeringsplanen 2024-2033 er de afsatte midler i perioden 2024-2033 fuldt udmøntet.

Bering-Bedervejen (XA-8919005516)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Finansiering af Beder-Beringvejen (XA-8919005516-17010)		20.051			
Reservebeløb i alt	0	20.051	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

I Budget 2017 besluttede byrådet at igangsætte projekteringen og forberedelse af udbudsfasen med udgangspunkt i den daværende opsparring. Samtidig blev det besluttet at der i forbindelse med Budget 2018 skulle foreligge en finansieringsplan for restfinansieringen, der kunne indgå i budgetdrøftelserne for Budget 2018. I Budget 2018 blev det besluttet at reserve 25 mio. kr. (2018-priser) årligt fra MOVE i perioden 2018 til 2024, samt 20 mio. kr. årligt (2018-priser) fra Infrastruktur reserven i perioden 2020 til 2024. I forbindelse med den supplerende regnskabsindstilling i forbindelse med Regnskab 2019 blev de første reserver til vejprojektet udmøntet.

THG Anlæg (XA-8919005715)

1.000 kr. i 2023-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Tage Hansens Gade salgsindtægter (XA-8919005715-15020)		-259.199	-103.025	-149.960	
Byggemodning (XA-8919005715-15030)	14.556	48.032	48.706		
Byggemodning (risikopulje) (XA-8919005715-15040)	4.500	12.852	12.813		
Refusionsudgifter (XA-8919005715-15050)		17.235	10.678	9.474	
Reservebeløb i alt	19.056	-181.081	-30.829	-140.487	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Kommunen betalte i 2018 Region Midtjylland for Amtssygehusgrunden på Tage-Hansens Gade, hvor der som finansiering tidligere er optaget indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven fra kommende salg af byggeretter. Der forventes i efteråret 2019 vedtaget en udviklingsplan for Amtssygehusgrunden, hvor der vil blive optaget yderligere rådighedsbeløb på anlægsreserven til eksempelvis byggemodning til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Letbanen (XA-8919006115)

1.000 kr. i 2023-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
XA-8919006115-15010 (Etape: Lisbjerg skolen - E45)				22.508	
XA-8919006115-15020 (Etape: Aarhus Ø - Brabrand)	41.815			290.649	
Reservebeløb i alt	41.815	0	0	313.157	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Med åbning af letbanens første etape i 2017 blev den første milepæl i etableringen af et effektivt transportsystem, der skal sikre fremkommelighed og vækst i og omkring Aarhus nået. Etape 1 er dog kun første skridt. Med etape 2 bringes letbanen til Hinnerup, Brabrand og Aarhus Ø.

I Anlægsplan 2014-2023 er der afsat 22,5 mio. kr. årligt (2014-priser) til letbanens etape 1 og efterfølgende etaper.

Byrådet har i august 2015 igangsat VVM-processen for etape 2 og har tidligere afsat midler til dækning af Aarhus Kommunes forventede andel af anlægsudgifterne for strækningen Lisbjerg-E45 og Aarhus Ø-Gellerup.

I budgetforliget for 2016 er der besluttet at afsætte yderligere midler, således etape 2 kan videreføres til Brabrand, og så det bliver muligt at etablere et depotspor.

Hertil kommer en fortsat opsparing på 39 mio. kr. årligt fra 2024 til 2033 afsat i Investeringsplanen 2024-2033. Se evt. beskrivelser af reserven Letbane - etape 2

Forskydninger Anlæg (XA-8919006315)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Forskydninger anlæg (XA-8919006315-15010)	49.136				
Forskydninger anlæg Bruttoanlægsudgift (XA-8919006315-22010)		-1.046.365	-664.563	-340.066	658.339
Resultat i alt	49.136	-1.046.365	-664.563	-340.066	658.339

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

For at bidrage til at overholde anlægsrammen for kommunerne under ét, der er aftalte i økonomiaftaleren mellem regeringen og KL, har der i Aarhus

Kommune været igangsat et arbejde med at identificere projekter, som kan udskydes til senere. De samlede udskydelser er i første omgang optaget på anlægsreserven og vil blive udmøntet konkret i forbindelse med Budget 2024.

Sydhavnskvarteret (XA-8919006516)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Salgsindtægter (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16010)	-162.715			-102.596	
Byggemodning (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16020)	20.113	47.861	35.070	51.298	
Evt. refusion (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16030)	6.157				
Generhvervelse mv (Sydhavnskvarteret) (XA-8919006516-16040)	78.601	138.855		51.298	
Reservebeløb i alt	-57.844	186.716	35.070	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

Udviklingen af Sydhavnskvarteret er igangsat, og der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Filmbyen - Byggemodning/evt. bidrag K2017 (XA-8919006616)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Filmbyen - Byggemodning/evt. bidrag K2017 (XA-8919006616-16030)		10.355			
Reservebeløb i alt	0	10.355	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

I forbindelse med salg af erhvervsgrund ved Filmbyen blev der afsat 30 mio. kr. til byggemodning. I 2017 blev der udmøntet ca. 20 mio.kr. til byggemodning ved Filmbyen.

Lisbjerg (XA-8919006917)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Lisbjerg - Salgsindtægter (XA-8919006917-17010)	-60.284	-130.160	-107.490	-68.802	
Lisbjerg - Byggemodning (XA-8919006917-17020)	-2.994	20.581	63.909	-312	82.560
Lisbjerg - Byggemodning - Etape 1.1 (XA-8919006917-17021)	8.950				
Lisbjerg - Byggemodning - Etape 1.2 (XA-8919006917-17022)	1.964				
Lisbjerg - Byggemodning - Etape 1.3 (XA-8919006917-17023)			19.205		
Lisbjerg - Evt. refusion (XA-8919006917-17030)	-3.400	5.520	5.043	4.926	
Lisbjerg - Generhvervelse mv (XA-8919006917-17040)	11.042	3.790	4.947	7.895	
Reservebeløb i alt	-44.723	-100.270	-14.385	-56.292	82.560

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

Byrådet har d. 22. august 2018 vedtaget udviklingsplanen for Lisbjerg. Der er allerede foretaget kommunal byggemodning i en del af området, ligesom de

første salg er gennemført. Der er på anlægsreserven tidligere optaget udgiftsrådighedsbeløb til kommende byggemodning mv. samt indtægtsrådighedsbeløb fra kommende salg. Der vil frem til projektets afslutning blive optaget yderligere udgifts- og indtægtsrådighedsbeløb på anlægsreserven til senere udmøntning. Over hele udviklingsprojektets løbetid forudsættes økonomisk balance.

Byudviklingskontoen (XA-8919006917)

1.000 kr. i 2023-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Byggemodning - Generhvervelsesmidler (XA-8919007019-19010)	6.115		44.291		
Afdelingernes Salg 20% (XA-8919007019-19020)	473	4.050	11.022		
Byudviklingskontoen (XA-8919007019-19100)	10.621	9.814	100.812	72.947	42.168
Grunde til dagtilbud - IP 2024-33 (XA-8919007020-30010)		4.267	6.373	6.373	6.373
Grunde til serviceareal MSO - IP 2024-33 (XA-8919007020-30020)		2.124	1.062	2.124	1.062
Grunde til serviceareal MSB - IP 2024-33 (XA-8919007020-30030)		1.062			1.062
Merpris udover standard MSB-IP 2024-33 (XA-8919007020-30040)				-2.485	-1.270
Idrætsanlæg - IP 2024-33 (XA-8919007020-30050)		3.186	3.186	3.186	3.186
Planer i MTM - IP 2024-33 (XA-8919007020-30060)		-15.932			
Ekstra ramme for boligindtægter (XA-8919007022-22020)				41.815	
Reservebeløb i alt	17.209	8.572	166.746	123.960	52.581

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

Byudviklingskontoens formål er at styrke mulighederne for at tilvejebringe passende fysiske rammer for kommunens leverance af serviceydelser i takt med byens udbygning og fortætning. Der kan dermed både finansieres opkøb og anlæg fra kontoen. Midlerne på byudviklingskontoen kommer fra det årlige nettoprovenu, der sikres udover Grundsalg nuværende indtægtskrav i det omfang det realiseres. Udover nettoprovenuet fra tilføres kontoen de såkaldte generhvervelsesmidler fra salg af ældre kommunal jord. Endelig kommer der bidrag fra provenuier fra magistratsafdelingernes realisering af jord og ejendomme.

I forbindelse med Investeringsplanen 2024-2033 er der fra byudviklingskolen afsat midler til finansiering af grund til ny skole på Aarhus Ø og velfærdstilbud i lokalområder, samt grunde til initiativer hos magistratsafdelingerne.

Anlægsforskydninger B2023 - Grundsalg (XA-8919007122)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Ramme for boligudgifter (b01) (XA-8919007122-22010)		769			
Ramme for erhvervsudgifter (e01) (XA-8919007122-22020)		513			
AB Ramme boligudgifter (b01) (XA-8919007122-22030)			55.402		
AB Ramme boligudgifter (b01) Byggemodning (XA-8919007122-22031)			15.389		
AB Ramme erhvervsudgifter (e01) (XA-8919007122-22032)			15.389		
AB Ramme erhvervsudgifter (e01) Byggemodning (XA-8919007122-22033)			2.565		
Reservebeløb i alt	0	1.282	88.746	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

Midler, der ikke er brug for på det generelle byggemodningsområde, kan ikke overføres til senere år jf. styringspraksis på grundsalgsområdet, hvorfor overførslen til 2024 og 2025 vil blive placeret på en anlægsreserve til udmøntning ved regnskaberne for 2022 og 2023.

Salg af Skæring Planteskole (XA-8919010017)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Salg af Skæring Planteskole (XA-8919010017-17010)		-60.671			
Reservebeløb i alt	0	-60.671	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmomsprocenter

I Budget 2018 blev det besluttet at igangsætte salg af arealerne på Skæring Parkvej 7, som huser en kommunal planteskole. Salget skønnedes på daværende tidspunkt netto at tilvejebringe 35 mio. kr. 2018-priser. Det er besluttet, at beløbet kan anvendes til øgede anlægsaktiviteter i de kommende år. Der er udmøntet fra reserven, så der budgetteres pt. med ca. 61 mio. kr. i bruttoindtægter fra salget.

Skoletilbud Gellerup Toveshøj Bispehaven (XA-8919010419)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Reserve til udgifter i efterfølgende år (XA-8919010419-19030)				-120.482	
Reservebeløb i alt	0	0	0	-120.482	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmomsprocenter

Alle partier i Aarhus Byråd indgik den 22. maj 2019 en aftale om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. Aftalen indebærer blandt andet, at der skal bygges en ny skole i Gellerup, fusion af Tovshøjskolen og Ellekærskolen, og at Stensagerskolen flytter til Tovshøjskolen. Byrådet vedtog den 12. august 2019 en indstilling om denne aftale. Som følge af beslutningen blev der afsat reserver til køb af skolegrund og nye boldbaner, salg af Ellekærskolen og tilhørende arealer samt en reserve til udgifter udover budgetperioden. Bortset fra salg af Ellekærskolen er de øvrige reserver udmøntet.

Reserve til Aftale om udsatte boligområder (XA-8919010519)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Aftale om udsatte boligområder - Indskudskapital (XA-8919010519-19020)			1.754		
Udsatte boligområder - Dagtilbud - flytning (XA-8919010519-19030)	7.563	7.563			
Udsatte boligområder - Salg af byggeretter (XA-8919010519-19040)	-27.544				
Reservebeløb i alt	-19.981	7.563	1.751	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmomsprocenter

I sommeren 2018 indgik 29 af 31 medlemmer af Aarhus Byråd en aftale om udsatte boligområder, som efterfølgende blev vedtaget i byrådet. Denne aftale indeholdt en række initiativer med konsekvenser for økonomien. En del af

disse initiativer blev finansieret ved Budget 2019, mens hovedparten af udgifterne er blevet finansieret og udmøntet i Budget 2020.

På anlægsreserven er der afsat beløb af til flytning af dagtilbud og indskud i Landsbyggefonden. En del af disse udgifter forventes finansieret af salg af byggeretter.

Res til Grundkøb, Sydhavnen og boliger (XA-8919010819)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Res til Grundkøb, Sydhavnen og boliger (XA-8919010819-19010)	4.214	8.208			
Reservebeløb i alt	4.214	8.208	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmfremskrivningsprocenter

Byudviklingsplanerne for Sydhavnsområdet har høje ambitioner om at sikre en udvikling af området, der respekterer nuværende udsatte brugere og skaber plads til at funktionerne, som understøtter deres liv i området, i vid udstrækning bibeholdes.

Det vurderes ikke på det nuværende grundlag muligt at finansiere grundkøbet via byudviklingsøkonomien, hvorfor forligspartierne er enige om at reservere 8 mio. kr. til overdragelse af byggeretter til byggeriet. Beløbet frigives til byudviklingsøkonomien, hvis byrådet på et senere tidspunkt beslutter at anlægge det foreslåede projekt.

Tangkrogen - Betaling vedr. Udbud (XA-8919011021)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Tangkrogen - Betaling vedr. Udbud (XA-8919011021-21010)			-2.124		
Reservebeløb i alt	0	0	-2.124	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmfremskrivningsprocenter

I forbindelse med indstillingen om udvidelse af Marselisborg Lystbådehavn (jf. indstillingen "Deltagelse i moler og landopfyldninger", vedtaget i byrådet 1. september 2021), er der optaget en reserve vedrørende senere finansiering af udlæg fra kassen til Aarhus Kommunes udgifter ved deltagelse i udbud af moler og landopfyldninger sammen med Aarhus Vand.

Arresøvej - Entreprenørenheden (XA-8919027021)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Finansiering af gæld - Entreprenørenhed (XA-8919027021-21010)		-47.400			
Byudvikling - Arresøvej (XA-8919027021-21020)	-35.569	-26.358	-40.632		
Entreprenørenhed - Res Merudgift prissti (XA-8919027021-21030)	3.186				
Reservebeløb i alt	-32.382	-73.758	-40.632	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmfremskrivningsprocenter

Anlægsreserven vedrører indtægter fra jordsalg ved Arresøvej til finansiering af gæld hos entreprenørenheden, flytning af entreprenørenheden samt kommunal byggemodning ved Arresøvej (jf. indstillingerne "Byudvikling ved Arresøvej/Lystrupvej" samt "Entreprenørenhedens flytning fra Lystrupvej", vedtaget i byrådet d. 9. juni 2021)

Skoler - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919031020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Skoleudbygningsprogram (XA-8919031020-30010)		-13.807	-18.056	17.229	4.248
Skolekapacitet i Sydbyen (XA-8919031020-30020)			27.615	54.616	20.180
Skolekapacitet i nordøst (XA-8919031020-30030)					4.004
Udvidelse af Engdalsskolen (XA-8919031020-30051)				44.892	
Udbygning af Risskov Skole (XA-8919031020-30052)				157.793	
Grunderhvervelse - Engdal og Risskov (XA-8919031020-30053)				24.355	
Faglokaler og pædagogiske arbejdspladser (XA-8919031020-30060)		21.242	21.242	20.180	20.180
Indeklima. Modernisering, toiletter mv. (XA-8919031020-30070)					8.367
Produktionskøkkener (XA-8919031020-30080)		3.215	6.373	6.373	6.373
Specialskoler udbygning (XA-8919031020-30090)		0	5.311	5.311	0
Reservebeløb i alt	0	10.650	42.485	330.748	63.353

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmfremskrivningsprocenter

Fra 2024 til 2034 er der i investeringsplanen, der er vedtaget i Budget 2021 afsat rådighedsbeløb til udbygning af skoler både i større og mindre skala og også til nye skoler. Herudover er der afsat rådighedsbeløb faglokaler, indeklima og produktionskøkkener mv.

I Budget 2023 blev det besluttet at sætte bygningen af en skole på Aarhus Ø i bero, og i stedet for at anvende de afsatte rådighedsbeløb til udvidelse af Engdalsskolen og Risskov skole.

Dagtilbud - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919032020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Pladsbehov dagtilbud (XA-8919032020-30010)			47.131	98.481	71.318
Reservebeløb i alt	0	0	47.131	98.481	71.318

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmfremskrivningsprocenter

Der er i Budget 2021 i forbindelse med Investeringsplan 2024-34 afsat rådighedsbeløb på i alt ca. 685 mio. kr. til dagtilbudsområdet i 2021-priser. Der er løbende blevet udmøntet fra reserven til forskellige dagtilbud under Børn og Unge.

Ældreområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919033020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Plejeboliger (XA-8919033020-30010)				21.701	21.747
Plejhjemmet Hedevej (XA-8919033020-30020)		9.559			
Reservebeløb i alt	0	9.559	0	21.701	21.747

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsmfremskrivningsprocenter

På ældreområdet er der fra 2026 rådighedsbeløb på mellem 20-25 mio. kr. hen over årene 2026 til 2034 til bygning af flere plejeboliger i forbindelse med Investeringsplan 2024-33. Herudover er der afsat 9 mio. kr. i rådighedsbeløb til en samlingsal på Plejhjemmet Hedevej

Socialområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919034020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Boliger Voksenhandicap (XA-8919034020-30010)		16.384	16.276	30.106	
Boliger Udsatte voksne og socialpsykiatri (XA-8919034020-30020)		5.425	5.425	29.831	
Boliger Udsatte voksne Skæve boliger (XA-8919034020-30021)				21.242	
Boliger Børn og Unge (XA-8919034020-30030)				28.677	
Lærings- og beskæftigelsestilbud (XA-8919034020-30040)				26.951	12.256
Reservebeløb i alt	0	21.809	21.701	136.807	12.256

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

På socialområdet er der i årene 2024-2026 i Investeringsplanen 2024-34 afsat i alt ca. 243 mio. kr. (2021-priser) til nye tilbud på det specialiserede socialområde, herunder områderne voksenhandicap, Socialpsykiatri og udsatte voksne samt Børn og unge under henholdsvis almenboligloven og serviceloven. Af de 243 mio. kr. er der afsat 76 mio. kr. til at etablere lærings- og beskæftigelsestilbud, der enten opføres i tilknytning til ovennævnte nye boliger eller eksisterende tilbud.

Kultur- og fritidsområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919035020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Idrætsanlæg og outdoorfaciliteter (XA-8919035020-30020)					26.553
Fritids- og foreningsfaciliteter (XA-8919035020-30030)					7.435
DOKK1 og lokalbiblioteker (XA-8919035020-30050)		4.653	5.311	5.311	5.311
Magasinplads (XA-8919035020-30070)		15.932	15.438		
Nature & Science Museum (XA-8919035020-30080)				49.131	
Reservebeløb i alt	0	20.585	5.311	54.442	39.298

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

På kultur- og fritidsområdet er der årligt afsat rådighedsbeløb til udbygning af idrætsanlæg, fritidsfaciliteter samt inventar og IT-udstyr på bibliotekerne. Herudover er der afsat beløb til Magasinplads og Nature og Science Museum. I investeringsplanen er der ligeledes afsat 50 mio. i 2021-priser til nyt Nature & Science museum i 2026.

Klimaområdet - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919037020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Klimapulje til byggeri 5 % (XA-8919037020-30010)		734	2.516	27.420	28.677
Klimastrategi/klimaplaner (XA-8919037020-30020)			25.491	25.491	25.491
Miljø og Biodiversitet (XA-8919037020-30030)				3.243	7.980
Klimatilpasning - Oversvømmelse (XA-8919037020-30040)		1.381	595	7.753	7.753
Klimatilpasning - Vejnettet (XA-8919037020-30044)		3.824	3.824	3.824	3.824
Reservebeløb i alt	0	5.938	32.426	67.731	73.725

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

På klimaområdet er der i Investeringsplanen i perioden 2024 til 2034 afsat rådighedsbeløb på 260 mio. kr., der kan prioriteres indenfor sporene Energi,

Mobilitet og Transport, Byggeri og Anlæg, Industri og Landbrug, "Aarhus Omstillert" og "Klimavenlig Arbejdsplads". Til nedbringelse af CO₂ i anlægsprojekter afsættes der en klimapulje svarende til 5% af det samlede afsatte bygge- og anlægsbeløb i årene 2024 til 2034. Der er ligeledes afsat rådighedsbeløb til klimatilpasning/-sikring med et samlet beløb på 120 mio. kr. samt 100 mio. kr. i alt i investeringsplanens periode til initiativer, der kan sikre større biodiversitet, mere bynatur og flere træer i byen og forbedret adgang til rekreative områder, skov og strand. Der er løbende udmøntet fra reserven.

Trafikal infrastruktur - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919039020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Letbane - etape 2 (XA-8919038020-30010)		38.601	38.601	38.601	38.601
Udvidelse af Ringvejen - Kollektiv Trafik (XA-8919038020-30015)		6.482	7.078	14.870	14.870
Udvidelse af Ringvejen - Ramme til Veje (XA-8919038020-30016)		7.435	7.435	7.435	7.435
Udvidelse af Ringvejen - Øvrige råderum (XA-8919038020-30017)		7.435	7.435	7.435	7.435
Øvrig Kollektiv Trafik (XA-8919038020-30020)		9.533	20.180	19.118	19.118
Infrastruktur - Kongelunden (XA-8919038020-30026)			46.914		
Ravnsbjergvej ramper og udvidelser (XA-8919038020-30030)			53.106	53.106	54.168
Ravnsbjergvej - statslig finansiering (XA-8919038020-30031)					-53.106
Banegårdspladsen (XA-8919038020-30035)			19.137		
Mobilitetsplan Midtbyen (XA-8919038020-30040)				15.932	15.932
Kombinationsrejseanlæg (XA-8919038020-30045)		26.553			
Trafikcentral (XA-8919038020-30050)		125	62		
Infrastruktur - cykelpulje (XA-8919038020-30056)		21.053	21.053		
Sikkert i skole (XA-8919038020-30060)			13.807		
Reservebeløb i alt	0	117.217	234.808	156.496	104.453

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Med hensyn til den trafikale infrastruktur er der i investeringsplanen 2024-2034 afsat rådighedsbeløb af til forskellige projekter, der kan fastholde og yderligere udbygge en god infrastruktur. Det gælder både ny infrastruktur til nye byområder samt udbygning og modernisering af den eksisterende infrastruktur. Den kollektive trafik prioriteres ved, at der er afsat beløb til en fortsat opsparring til Letbanens etape 2, BRT-spor på Ringvejen, busprioritering osv. Af andre projekter på trafikinfrastrukturområdet i Investeringsplanen kan nævnes Ramper og udvidelse af Ravnsbjergvej, Banegårdspladsen, Mobilitetsplan for Midtbyen, Kombinationsrejseanlæg, Trafikcentral, Infrastruktur for cyklister og Sikkert i skole. I alt er der i Investeringsplanens 11-årige periode afsat rådighedsbeløb på i alt ca. 1,8 mia. kr. i 2021-priser til trafikal infrastruktur.

Velfærd i lokalområder - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919039020)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Velfærdstilbud i lokalområder (XA-8919039020-30010)		29.739	29.739	29.739	28.677
Udviklingsplan for Tilst og Langkær (XA-8919039020-30030)		49.494	52.044		
International skole (XA-8919039020-30040)		7.500			
Tilgængelighedspulje (XA-8919039020-30050)		1.566	4.248	4.248	4.248

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Kongelunden (XA-8919039020-30060)	20.640	113.195			
Oplandspulje (XA-8919039020-30070)		1.897	10.621	9.559	9.559
Reservebeløb i alt	20.640	203.390	96.652	43.547	42.485

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

Til prioritering af velfærd i lokalområderne, såsom lokalcentre, biblioteker, medborgercentre, fritids- og ungdomsklubtilbud, sociale tilbud med mere er der afsat samlet 30 mio. kr. årligt i perioden 2024-2033. Der er afsat beløb til udviklingsplan for Tilst og Langkær i 2024-2025. En del af udviklingsplanen finansieres i de to år af en pulje til Udsatte boligområder, hvor der er afsat 6 mio. kr. årligt i den 10-årige periode. Der er ligeledes afsat rådighedsbeløb til øget tilgængelighed på 4 mio. kr. årligt. Denne pulje udmøntes af Teknik og Miljø efter aftale med Borgmesterens Afdeling og høring i Handicaprådet. Der er afsat et årligt beløb på 10 mio. kr. til en Oplandspulje til udvikling af lokalområderne udenfor Ringvejen. Puljen skal understøtte og udvikle fysiske mødesteder, byrum, mindre veje og sti-projekter mv, der fremmer sammenhængskraft, fællesskab og et rigt lokalt kulturliv.

Af enkeltprojekter på området kan nævnes Kongelunden, hvor der i 2024 blev afsat 200 mio. kr. i 2021-priser, samt lån til Aarhus International School.

Der er løbende blevet udmøntet fra de afsatte reserver.

Buffer - Investeringsplan 2024-2033 (XA-8919039520)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Buffer (XA-8919039520-30010)					63.735
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	63.736

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

I Investeringsplanen 2024-2034 blev der oprindelige afsat 80 mio. kr. årligt til udmøntning hver andet år for 2 år ad gangen. I forbindelse med forlængelse af investeringsplanen fra 10 til 11 år, blev et enkelt års buffer sløjfet, og der er nu ca. 64 mio. kr. årligt fra 2027 og frem til 2034

Natur- og skovfond - Vilde Aarhus (XA-8919040021)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Skov- og naturfond - Vilde Aarhus (XA-8919040021-40010)		15.526	20.811		
Reservebeløb i alt	0	15.526	20.811	20.165	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægsfremskrivningsprocenter

Der er i budgetforliget for Budget 2022 oprettet en Skov- og Naturfond på i alt 75 mio. kr. bl.a. finansieret af midler afsat i Investeringsplanen 2024-2033. I 2024 og 2025 blev der oprindeligt afsat 20 mio. kr. hvert år på anlægsreserven.

Plejhjem til socialt udsatte (MSB/MSO) (XA-8919041021)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Plejhjem til socialt udsatte (MSB/MSO) (XA-8919041021-21010)		4.974			
Reservebeløb i alt	0	4.974	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Der er i 2024 afsat 4,8 mio. kr. til anlæg og arealerhvervelse til plejhjem med 10 pladser for udsatte borgere.

Cykelstier og tryghed i trafikken (XA-8919043022)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Cykelstier og tryghed i trafikken (XA-8919043022-22010)			20.640		
Reservebeløb i alt	0	0	20.640	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

I budget 2023 er der afsat en reserve på 20 mio. kr. i 2025 til initiativer, der styrker trafikikkerheden i Aarhus for både den kørende trafik og de bløde trafikanter.

Idrætsfaciliteter på Aarhus Ø (XA-8919044022)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Idrætsfaciliteter på Aarhus Ø inkl. grund (XA-8919044022-22010)				25.800	
Reservebeløb i alt	0	0	0	25.800	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

I budget 2023 er der afsat 25 mio. kr. til etablering af idrætsfaciliteter på Aarhus Ø.

Sundhedstårn (XA-8919046022)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Sundhedstårn (XA-8919046022-22010)		5.160			
Reservebeløb i alt	0	5.160	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Der er afsat 5 mio. kr. til etablering af DGI's sundhedstårn.

Nyt stadion til kvindefodbold (XA-8919047023)

1.000 kr. i 2024-priser	KB 2023*	B 2024	BO 2025	BO 2026	BO 2027
Nyt stadion til kvindefodbold (XA-8919047023-23010)				15.000	15.000
Finansiering nyt stadion til kvindefodbold (XA-8919047023-23020)				-15.000	-15.000
Reservebeløb i alt	0	0	0	0	0

*) Budget 2023 er fremskrevet til 2024-priser med KL's anlægfremskrivningsprocenter

Med budgetforliget 2023, – *Bedre rammer til kvindefodbold*, blev det besluttet at igangsætte en indledende analyse for etablering af bedre faciliteter til kvindefodbold, som skulle indeholde anbefalinger for etablering af et stadionanlæg til elitekvindefodbold og sekundært muligheden for anvendelse til herresuperligafodbold i en midlertidig periode.

Analysen er gennemført, og det er besluttet, at stadion skal etableres i Vejlbj. Der bliver først etableret et midlertidigt stadion, der kan benyttes af AGF Superliga, mens det nye stadion i Kongelunden opføres, og derefter etableres et permanent stadion som elitestadion for kvindefodbold og som stadion for VSK.

Sallingfondene har ydet et bidrag på 30 mio. kr. til anlægget, og AGF-superliga afholder udgifterne til det midlertidige stadion, men det vurderes, at der vil være en restfinansiering på ca. 30 mio. kr. Der arbejdes med muligheden for yderligere ekstern finansiering, men forligspartierne er indstillet på at finde den nødvendige restfinansiering til projektet via udmøntning fra anlægsbufferen i forbindelse med Budget 2025.